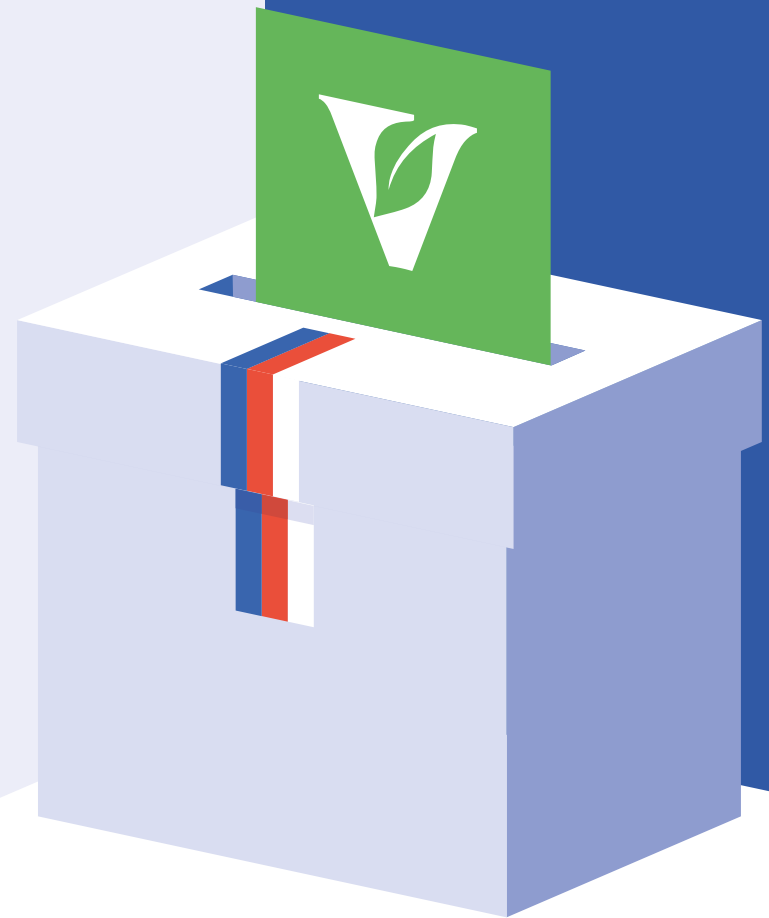

Volby 2021

Ekologické organizace hodnotí volební programy
a povolební plány politických stran

Úvod	3
Hodnocení volebních programů stran, hnutí a koalic před letošními volbami	4
Celkové zhodnocení výsledků stran	6
Dílčí závěry dle jednotlivých témat	7
Výstupy z ankety	9
Shrnutí výsledků	13

Úvod

Expertí a expertky Hnutí DUHA a dalších ekologických organizací sdružených v asociaci Zelený kruh pečlivě prostudovali volební programy politických stran, hnutí a koalic (vybraných a seřazených dle volebního modelu CVVM z července 2021) a zaměřili se na to, jak chtějí řešit 14 zásadních problémů a výzev spojených se změnou klimatu a životním prostředím. Zjištění o plánech stran dále doplnili na základě odpovědí na 30 otázek, které stranám položili.

V obou případech je zajímavé, jak budou strany reagovat na vědecké poznatky o měnícím se klimatu i na jeho aktuální dopady, jak budou řešit znečištění ovzduší, snižování množství odpadů, jestli promění české zemědělství a změny péči o krajinu či posílí ochranu divoké přírody. Pročítali programy a zjišťovali, jak chtějí strany po volbách snížit naši závislost na fosilních palivech a naopak zajistit rozvoj čistých domácích obnovitelných zdrojů. Hodnotili také postoj ke kontroverzním mega-projektům a přístup k právu občanů vyjadřovat se ke stavbám v jejich okolí.

Vývoj ve všech vybraných tématech organizace sdružené v asociaci Zelený kruh dlouhodobě sledují (a prosazují v nich konkrétní řešení), a hodnocení je tak založeno na odborné expertíze vybraných členských organizací. Pro srovnání v tomto materiálu odkazujeme i na výsledky hodnocení volebních programů v roce 2013 a 2017. Výsledná hodnocení nejsou v žádném případě kompletními hodnoceními politických stran, neboť se zaměřují pouze na vybranou oblast politiky – ekologickou, potažmo energetickou či surovinovou. Hnutí DUHA ani asociace Zelený kruh tímto hodnocením nevyjadřují svoje preference pro nadcházející parlamentní volby, ale hodnotí ekologické výsledky vlády a budoucí stranické závazky, jejichž plnění budou po stranách po volbách vyžadovat.

¹ <https://cvvm.soc.cas.cz/cz/tiskove-zpravy/politicke/volby-a-strany/5419-volebni-model-v-cervenci-2021>

² https://hnutiduha.cz/sites/default/files/prilohy/2013/10/hnuti_duha_hodnoti_volebni_programy_22_10_2013.pdf

³ https://www.hnutiduha.cz/sites/default/files/publikace/2017/09/hodnoceni_vlady.pdf

Hodnocení volebních programů

stran, hnutí a koalic před letošními volbami

Do hodnocení byly vybrány politické subjekty, které mají dle volebního modelu CVVM z července 2021 šanci získat minimálně 1 % hlasů. Zdrojem informací byly oficiální volební programy a jako doplnění pak anketa, v níž strany odpovídaly na konkrétnější dotazy.

LEGENDA

	uvádí konkrétní a komplexní plán, jak řešit problém či využít výzvu
	uvádí obecný plán, jak řešit problém či využít výzvu, a/nebo uvádí jen dílčí konkrétní řešení (plán není komplexní)
	jen naznačuje obecně pozitivní postoj či vágní náznaky dílčích řešení
	věci se vůbec nevěnuje nebo je v prohlášení pouze velmi obecné vyjádření (ani pozitivní ani negativní)
	jen naznačuje obecně negativní postoj či méně významné dílčí negativní kroky, případně může obsahovat i dílčí pozitivní kroky
	uvádí obecně negativní plán, postrádá nejzásadnější konkrétní negativní kroky
	uvádí konkrétní plán, který by vedl k prohloubení problému

	ovzduší	odpady	zdravé lesy	chráněná území a druhy
ANO				
SPOLU				
Piráti & STAN				
SPD				
KSČM				
ČSSD				
Přísaha				
TSS				
Zelení				

voda v krajině	půda a zemědělství	konec uhlí a spravedlivá transformace	energetická efektivita a úspory	obnovitelné zdroje energie	jaderná energetika	doprava	těžba surovin	účast občanů na posuzování záměrů	klimatická politika (národní, EU, mezinárodní)

Celkové zhodnocení výsledků stran

Zelení a s malými nedostatky v oblasti energetické efektivity a jaderné energetiky také koalice Pirátů a STAN mají jednoznačně nejkomplexnější a nejkonkrétnější programy pro řešení změny klimatu, změnu neudržitelného zemědělství, modernizaci energetiky a zlepšení prostředí pro život. Naopak koalice Trikolóry, Svobodných a Soukromníků (TSS) a SPD navrhuje nejvíce oslabit ochranu životního prostředí, převažují negativní návrhy nad pozitivními a podstatnou část témat tyto strany vůbec neřeší.

Solidní program pro ochranu klimatu a životního prostředí mají také ČSSD a koalice SPOLU. Jednoznačně u nich převažují pozitivní návrhy, část velmi konkrétních a pozitivních (například v oblasti zemědělství a ochrany divoké přírody), část obecnějších, několik oblastí tyto strany v programech neřeší.

Slabé jsou programy KSČM, ANO a Přísahy, byť mírně převažují pozitiva. KSČM má několik pozitivních bodů (doprava, ovzduší, voda a půda), ale výsledek zhoršuje budovatelský přístup k uhlí a jádru, Přísaha zase hodně témat nepokrývá nebo jen vágně. ANO přináší v několika tématech (ovzduší, chráněná území, obnovitelné zdroje či úspory energie) velmi ambiciózní závazky, ale žádnou z oblastí neřeší komplexně a zůstává u nejpobláznivějších (být klíčových) opatření. Navíc si v těchto případech neprávem přivlastňuje autorství – například u Zelené úsporám (která vznikla dříve než samotné ANO) nebo u kotlíkových dotací, případně slibuje již realizované programy (například 40 miliard korun na spravedlivou transformaci uhelných krajů, které zajistila Evropská unie).

Zajímavé jsou posuny v hodnocení některých stran oproti volbám v roce 2017. Nejmarkantnější je to u ODS, která v roce 2017 byla (spolu se Svobodnými) nejhorší, avšak tento rok podepsala výrazně lepší program koalice SPOLU. V rámci této koalice se také zlepšila KDU-ČSL a naopak klimatický a ekologický program TOP 09 byl před minulými volbami (kdy jej sestavovala s Liberálně ekologickou stranou) silnější. Mírně se zhoršilo také ANO. Zezelenala také ČSSD (měla však solidní program již v roce 2017). V rámci koalice Pirátů a STAN se zlepšili hlavně STAN (kteří měli v roce 2017 velmi slabý program), ale mírně se zlepšili i Piráti, kteří však měli velmi dobrý program už v roce 2017.

⁴ https://www.hnutiduha.cz/sites/default/files/publikace/2017/09/hodnoceni_vlady.pdf

Dílčí závěry dle jednotlivých témat

OVZDUŠÍ

S konkrétními návrhy na vyčištění ovzduší přichází pouze koalice Pirátů a STAN a Zelení, kteří chtějí zpřísnit kontrolu a postihy za jeho znečišťování a naopak podporovat snižování znečištění. Celkem konkrétní je také KSČM a ANO (ovšem jen v oblasti domácích kotlů). ČSSD a SPOLU mají pozitivní, ale velmi obecný přístup. Kroky ke zhoršení kvality ovzduší plánuje pouze TSS.

ODPADY

Účinná řešení pro snižování množství odpadů (zejména pro minimalizaci vzniku při výrobě a zajištění recyklace vyříděných surovin) představila koalice Pirátů a STAN a Zelení. O trochu obecnější jsou ANO, ČSSD a SPD. SPOLU uvádí jen obecnou podporu pro recyklaci a prevence vzniku odpadů. KSČM, Přísaha a TSS se odpady nezabývají.

ZDRAVÉ LESY

Piráti se STAN, SPOLU, Zelení a s menšími rezervami i ČSSD uvádějí konkrétní řešení pro ozdravení lesů, zejména přirozenou obnovu lesů v přírodě blízké skladbě a změnu hlavního zaměření státních lesů z produkce dřeva na ochranu půdy a rekreaci. V obecné rovině tyto změny podporují i KSČM a SPD. TSS alespoň podporuje posílení postavení vlastníků lesů vůči myslivcům. Přísaha zůstává v této oblasti u zcela obecných frází. Hnutí ANO deklaruje výsadbu 350 milionů stromů v lesích, jinak vůbec nic. Samotná masivní výsadba je pro obnovu lesů negativní, neboť zdravé a odolné lesy musí být založeny zejména na přirozené obnově.

CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ A DRUHY

Jasně kroky k rozšíření ochrany přírody na nová území deklaruje SPOLU (zejména vyhlášení dvou nových národních parků Křivoklátsko a Soutok Moravy a Dyje), ČSSD a Zelení to vidí podobně (jen v případě Soutoku navrhuje formu CHKO), ale zase jsou konkrétnější v ochraně živočišných druhů a rostlin a slibují ochranu divoké přírody i mimo národní parky. ANO slibuje národní park Křivoklátsko a hned 2 CHKO (Soutok a Krušné hory), ale další opatření na ochranu přírody neuvádí. Trochu méně konkrétní jsou Piráti a STAN. Ostatní strany se chráněnými územími a druhy nezabývají nebo jen zcela obecně deklarují ochranu přírody a krajiny.

VODA V KRAJINĚ

Piráti se STAN, SPOLU a Zelení mají konkrétní propracovaná řešení pro zadržování vody v krajině, jako je revitalizace řek či mokřadů, zlepšení vsakování vody ve městech, ochrana proti znečišťování či omezení pesticidů a hnojiv. Mírně obecnější, ale stále kvalitní program v této oblasti mají ČSSD a KSČM. Program Přísahy je velmi obecný, byť s náznaky vstřícnosti k řešení problémů, SPD zmiňuje opatření spíše v oblasti čistoty vody, ale prosazuje také pro vodní režim i ochranu přírody krajiny ničivý kanál Dunaj–Odra–Labe. ANO chce stavět několik velkých přehrad, ostatní opatření jsou spíše drobná a obecná, TSS k vodě neuvádí nic.

PŮDA A ZEMĚDĚLSTVÍ

Významná shoda mezi stranami panuje v otázce změny přístupu k zemědělské krajině a půdě. SPOLU, ČSSD, Piráti se STAN, Zelení a do jisté míry i KSČM navrhuje konkrétní řešení pro vracení života do krajiny, jako je povinnost minimálního podílu zelených ploch na zemědělské půdě, reforma zemědělských dotací s důrazem na ochranu přírody a krajiny, zdvojnásobení podílu ekologického zemědělství, revitalizace řek či mokřadů a tak podobně. SPD se obecně vymezuje proti evropské zemědělské politice, ale zároveň navrhuje dílčí pozitivní řešení. ANO přichází s dílčími řešeními v technické oblasti, ale zcela pomíjí potřebné změny krajinné struktury. Ještě o něco obecnější je TSS a Přísaha zůstává jen u velmi obecných zmínek o potřebě ohleduplnějšího přístupu k půdě a zadržování vody v krajině.

KONEC UHLÍ A SPRAVEDLIVÁ TRANSFORMACE

Téměř všechny strany akceptují odklon České republiky od uhlí, výjimkou je TSS navrhuje dotěžení zásob uhlí a KSČM, která chce odklad termínu konce uhlí. Konkrétní termín konce uhlí však uvádějí jen Zelení (2030) a Piráti se STAN (2033). ČSSD nepřímou mluví o konci uhlí v roce 2030 (a v anketě to potvrzuje explicitně) a stejně jako Piráti se STAN a Zelení myslí na spravedlivou transformaci uhelných regionů. SPOLU zůstává na obecné úrovni, deklaruje podporu limitům těžby a nahrazování uhlí jinými zdroji a nezabývá se spravedlivou transformací. ANO naznačuje, že bude hledat cestu k rychlejšímu odklonu od uhlí, než je rok 2038, ale nic neslibuje. SPD a Přísaha počítají se zavíráním uhelných elektráren, nesdělují však detaily.

ENERGETICKÁ EFEKTIVITA A ÚSPORY

Zelení, ANO a ČSSD přicházejí s konkrétnějšími návrhy na posílení úspor energie, zejména v budovách a zejména formou posílení dotací a dalších finančních mechanismů. Obecně deklarují záměr podporovat úspory energie koalice Pirátů a STAN a SPOLU. SPD, Přísaha a TSS se úsporami energie nezabývají. KSČM předkládá dílčí negativní návrh přesunu financování úspor z Ministerstva životního prostředí (kde rozdělování peněz na úspory relativně funguje) na Ministerstvo pro místní rozvoj (kde to nefunguje).

OBNOVITELNÉ ZDROJE ENERGIE

Konkrétní návrhy na rozvoj obnovitelných zdrojů (zejména využití obřího Modernizačního fondu nebo zrušení bariér pro sdílenou a komunitní energetiku) předkládají ČSSD, SPOLU, Zelení a Piráti se STAN. ČSSD navíc mluví o potřebě zcela nové energetické koncepce s důrazem na plnění dekarbonizačních cílů 2030 i uhlíkové neutrality 2050. ANO přichází s velmi ambiciózním cílem ztrojnásobení výkonu OZE do roku 2025, ale neuvádí, jaké pro to prosadí nástroje. Obecně pozitivní je v oblasti obnovitelných zdrojů také KSČM. Přísaha a TSS pouze konstatují, že mají místo v energetickém mixu. SPD odmítá systém dotací na obnovitelné zdroje.

JADERNÁ ENERGETIKA

S výjimkou Zelených ostatní strany spojuje podpora rozvoje jaderné energetiky v ČR, jen ČSSD k této otázce v programu zcela mlčí. Přísaha a koalice Pirátů a STAN zůstávají na obecné úrovni. Konkrétnější podporu výstavbě nových reaktorů projevuje SPOLU a TSS. KSČM a SPD navíc odmítají vyloučení firem z Ruska a Číny a SPD hodlá naprosto nerealisticky do roku 2038 navýšit výkon jaderné energetiky na dvojnásobek. ANO chce dál tlačit tendr na výstavbu nového reaktoru v Dukovanech a začít připravovat i výstavbu nových bloků v Temelíně.

DOPRAVA

V oblasti dopravy panuje významná neshoda mezi stranami. Zcela konkrétní opatření pro snížení zatížení měst auty či dálnic kamiony nabízejí Zelení. O něco obecnější řešení předkládají Piráti se STAN a KSČM, obě však jasně zaměřená na podporu šetrných forem dopravy a omezení zbytečného převážení zboží a lidí. U ANO, SPOLU, SPD a ČSSD dominuje v konkrétních návrzích spíše důraz na dálnice, rozšíření letiště, ale také železnice. TSS kromě podpory výstavby dálnic za každou cenu také oponuje ekologickým opatřením v dopravě – jako jsou podpora elektromobility nebo ekologické daně.

TĚŽBA SUROVIN

Otázkami těžby surovin na našem území nebo v zahraničí se strany nezabývají ani v obecné rovině. Jediné relativně konkrétní návrhy přináší koalice Pirátů a STAN.

ÚČAST OBČANŮ PŘI POVOLOVÁNÍ STAVEBNÍCH ZÁMĚRŮ

Jedině Zelení uvádějí konkrétní způsob, jak zajistit vrácení účasti občanů do rozhodování o stavebních záměrech a dalších projektech v jejich okolí. Piráti a STAN to konkrétně také slibují, ale chybí explicitní závazek, co se jak změní. V obecné rovině posílení účasti veřejnosti slibuje ještě KSČM. Ostatní strany se tímto problémem ve svých programech nezabývají.

KLIMATICKÁ POLITIKA (NÁRODNÍ, EU, MEZINÁRODNÍ)

V celkovém pojetí klimatické politiky se odráží malý důraz politických stran na Evropskou a mezinárodní agendu, takže žádná ze stran nemá vyčerpávající návrh konkrétních kroků. Žádná strana také nezmiňuje konkrétní termín dosažení klimatické neutrality ČR. Dílčí konkrétní návrhy však předkládají voličům a voličkám Zelení, Piráti se STAN a ČSSD, kteří také jasně deklarují podporu evropské klimatické politice. SPOLU celkem jasně hodnotí Evropskou zelenou dohodu jako příležitost, ale nevyjadřuje svoje postoje k dílčím otázkám (jako je zvýšení národních cílů pro emise či čistou energii a úspory). KSČM a Přísaha zůstávají na obecné úrovni, ale podporují klimatickou a ekologickou politiku. Pouze SPD a TSS vyjadřují jednoznačný odpor k Evropské zelené dohodě a navrhují odstoupit od mezinárodních klimatických závazků. Hnutí ANO se v rétorické rovině blíží SPD a TSS, když označuje klimatickou politiku za „ekologické běsnění“, na druhou stranu deklarují zájem naplnit mezinárodní dohody (například Pařížskou klimatickou dohodu).

Výstupy z ankety

Srovnání odpovědí politických stran, hnutí a koalic

		ANO	SPOLU	Piráti	STAN	SPD	KSČM	ČSSD	Přísaha	TSS	Zelení
1	Mají uhelné elektrárny snížit emise znečišťujících látek (jako jsou oxidy dusíku či rtuť) na úroveň nových přísnějších evropských limitů pro ochranu kvality ovzduší?										
2	Jste pro pokračování kotlíkových dotací a kotlíkových půjček na výměnu starých kotlů na pevná paliva a zvýšení jejich dostupnosti i pro nejchudší domácnosti?										
3	Podpoříte zvýšení energetické daně z fosilních paliv tak, aby zpoplatnění jejich spalování v domácích kotlích či domovních kotelnách a dalších menších zdrojích odpovídalo zpoplatnění jejich spalování v teplárnách (které je zpoplatněné skrze emisní povolenky)?										
4	Budete proti financování výstavby zařízení pro energetické využívání směsného komunálního odpadu z EU fondů?										
5	Měl by průmysl, který podle obalového zákona odpovídá za třídění a recyklaci obalového odpadu, začít platit všechny s tím související náklady místo obcí, krajů a států?										
6	Podpoříte zavedení zálohového systému na plastové a hliníkové nápojové obaly?										
7	Podpoříte postupný odklon české energetiky od spalování uhlí s ukončením v roce 2030 a přijetí legislativy, která to zajistí?*										

(2033)

*Za kladnou (ve smyslu rychlejší odklon od uhlí, tak jak se o něm vede aktuální debata v ČR) lze považovat i odpověď hnutí STAN, které uvádí rok 2033.

		ANO	SPOLU	Piráti	STAN	SPD	KSČM	ČSSD	Přísaha	TSS	Zelení
8	Souhlasíte s požadavkem, aby pracovníci a pracovnice v uhelném průmyslu, kteří přijdou kvůli útlumu uhlí o práci, dostali tzv. výsluhový příspěvek, tedy finanční podporu nad rámec podpory v nezaměstnanosti?										
9	Souhlasíte, že by se podíl listnatých dřevin a jedlí ve státních lesích měl zvýšit nejméně na 50 % (mimo území, kde jejich nižší podíl odpovídá přírodním podmínkám)?										
10	Podpoříte změny lesního zákona, které povedou k pestřejším a bohatším lesům (další omezení pasečného hospodaření, ponechávání většího množství stromů na dožití, většího množství dřeva v lesích k zetlení, umožnění návratu středního lesa a pastevního lesa)?										
11	Podpoříte změny legislativy i podzákonných norem tak, aby podmiňovaly využívání zemědělských i lesnických dotací trvale udržitelnou praxí (např. povinnost přírodních prvků na 10 % zemědělských ploch či přírodě blízká druhová skladba lesů)?			 (s výhradami*)							
12	Jste pro rozvoj ekologického zemědělství tak, aby v roce 2030 bylo v ekologickém režimu obhospodařování alespoň 25 % zemědělské plochy?										
13	Podpoříte legislativní návrhy, které povedou k významnému omezení jedů (pesticidů) a umělých hnojiv v zemědělství?										

* Piráti zaslali kromě odpovědi tři výhrady:

1. Primární by pro nás nemělo být nastavovat tvrdá plošná opatření (ke krajíně nelze přistupovat dle „tabulek“), ale spíše se soustředit na podporu vhodných managementů přizpůsobených jednak potřebám konkrétní lokality, ale také potřebám a možnostem konkrétních hospodářů.
2. Ruku v ruce s těmito opatřeními musí jít výrazná debyrokratizace hospodaření v krajíně. Krajínu nespraví politici, ale lidé, co v ní hospodaří, a pokud jim v co největší míře neuvolníme ruce proto, aby mohli dělat svoji práci (tedy udržitelně hospodařit v krajíně), nastávající změny budou změnami k horšímu.

3. Pokud něco stát po lidech chce, měl by jim to maximálně ulehčit, to platí nejen pro hospodaření v krajíně. Tedy, pokud chceme zavádět opatření pro zdravější krajínu, je nezbytné zajistit funkční a sofistikované poradenství.

Naplnění povinnosti 10 % přírodních prvků vychází ze strategie Od zemědělce ke spotřebiteli, k jejímuž naplnění se prostřednictvím Zelené dohody pro Evropu zavázala už současná vláda, tudíž se mu tak jako tak nevyhneme.

		ANO	SPOLU	Piráti	STAN	SPD	KSČM	ČSSD	Přísaha	TSS	Zelení
14	Jste pro zavedení moratoria na budování nových intenzivních velkochovů a zahájení transformace živočišné výroby směrem k udržitelným, etičtějším a šetrnějším způsobům chovu (např. volným chovům s výběhem, pastevním a ekologickým chovům)?										
15	Zasadíte se o aktualizaci seznamu zvláště chráněných druhů tak, aby odpovídal současným poznatkům a potřebám?										
16	Podpoříte vyhlášení nových národních parků nebo chráněných krajinných oblastí? Kterých?										
17	Podpoříte změnu legislativy a technických norem, která by zajistila pro stromy ve městech ochranné pásmo se stejnou úrovní ochrany, jako je tomu u inženýrských sítí?										
18	Budete chtít zvýšení tempa energetických renovací budov, aby ČR plnila alespoň vlastní strategii renovace budov a navrhnete pro to navýšení objemu financí v Nové zelené úsporám?										
19	Podpoříte obnovení provozní podpory (aukce či zelené bonusy) pro obnovitelné zdroje elektřiny jako větrné a solární elektrárny?										
20	Podpoříte motivační podmínky a odstranění bariér pro vznik a fungování komunitních projektů obnovitelné energetiky a sdílení elektřiny z těchto zdrojů?										
21	Budete pro navýšení podpory z EU fondů a výnosů z emisních povolenek pro projekty obnovitelných zdrojů určených primárně pro samospotřebu (jednotlivci/domácnosti, malé firmy, obce, energetické společnosti)?										
22	Budete podporovat zvýšení těžebních poplatků u vybraných nerostů (např. hnědé uhlí), aby stát měl vyšší podíl na zisku z těžby a prodeje státního nerostného bohatství?										

		ANO	SPOLU	Piráti	STAN	SPD	KSČM	ČSSD	Přísaha	TSS	Zelení
23	Podpoříte legislativu, která by zrovnoprávnila přírodě blízkou obnovu území po těžbě nerostných surovin a budete chtít vyšší podíl přírodě blízké obnovy v rámci rekultivací těžebních prostorů?										
24*	Podpoříte výkup elektřiny z nových jaderných reaktorů za předem garantovanou cenu po 30 až 60 let jejich provozu?										
25	Podpoříte návrh, který vrátí spolkům právo účastnit se řízení o povolení stavby, pokud mohou mít vliv na přírodu a životní prostředí?										
26	Podpoříte uzákonění jednotného environmentálního povolení vydávaného odbornými orgány ochrany přírody za účasti veřejnosti jako závazného podkladu pro rozhodování stavebních úřadů?										
27	Jste pro, aby lidé a obce měli právo zapojit se do všech fází rozhodování při umísťování hlubinného úložiště jaderného odpadu a aby umístění úložiště nebylo možné bez souhlasu dotčených obcí?										
28	Podpoříte zvýšení českých cílů pro snižování emisí skleníkových plynů, úspory energie a zvyšování podílu obnovitelných zdrojů do roku 2030 v závislosti na zvýšení celoevropského emisního cíle (které česká vláda odsouhlasila v roce 2020)?										
29	Podpoříte na úrovni EU zavedení uhlíkového cla (carbon tax adjustment) pro dovoz do EU, které by vyrovnalo zpoplatnění emisí v EU a mimo EU?										
30	Podpoříte, aby se Česko zavázalo k dosažení klimatické neutrality nejpozději v roce 2050?										
	POZITIVNÍ POSTOJ	0	11	24	21	15	0	27	21	0	29
	MOŽNÁ (ÚPLNĚ NEODMÍTÁJÍ MOŽNOST TAKOVÉHO ŘEŠENÍ)	0	0	6	0	0	0	0	5	0	0
	NEGATIVNÍ POSTOJ	0	1	0	9	15	0	3	4	0	1
	BEZ ODPOVĚDI	30	18	0	0	0	30	0	0	30	0

* U této otázky je postoj ekologických organizací vyjádřen odpovědí NE: Proto v tomto případě označujeme zeleně: pokud je odpověď strany NE

Shrnutí výsledků

Odpovědi na všechny otázky zaslali Piráti, Starostové a nezávislí, SPD, Přísaha, ČSSD a Zelení. Koalice SPOLU odpověděla na 8 otázek a odkázala na svůj program, dle kterého jde jednoznačně odpovědět na 4 další otázky a 18 zůstává bez odpovědi. Zástupci ANO, KSČM a koalice Trikolóra, Svobodní a Soukromníci na otázky ani po urgencích nereagovali.

Téměř všechny strany, které se ankety zúčastnily, deklarují kladný postoj k ekologickým opatřením v drtivé většině otázek. Nejsilnější shoda s ekologickými organizacemi je u Zelených (29 z 30) a ČSSD (27 z 30). Přes dvě třetiny kladných postojů k řešení ekologických problémů mají Piráti (24), STAN (21) a Přísaha (21). U SPOLU je možné hodnotit jen 12 otázek, kde na 11 odpověděli „ano“ a na jednu „ne“. U SPD je podíl kladných a negativních postojů vyrovnaný (15:15).

U převážné části otázek panuje většinová shoda také napříč stranami. 7 stran (tedy všechny, co na anketu alespoň částečně zareagovaly) souhlasně podporuje důležitá ekologická řešení:

- povinnost uhelných elektráren snížit emise znečištění na úroveň nových přísnějších evropských limitů
- pokračování kotlíkových dotací a jejich zpřístupnění pro nejchudší domácnosti
- změny lesního zákona, které povedou k pestřejším a bohatším lesům
- podmínění zemědělských i lesnických dotací trvale udržitelnou praxí (např. povinnost přírodních prvků na 10 % zemědělských ploch)
- nastavení motivačních podmínek a odstranění bariér pro komunitní projekty obnovitelné energetiky a sdílení elektřiny z těchto zdrojů

6 stran podporuje

- zavedení zálohového systému na plastové a hliníkové nápojové obaly (SPOLU na tuto otázku neodpovědělo)
- rozvoj ekologického zemědělství tak, aby v roce 2030 bylo v ekologickém režimu obhospodařováno alespoň 25 % zemědělské plochy (STAN odpověděli záporně)
- významné omezení jedů (pesticidů) a umělých hnojiv v zemědělství (Přísaha neodmítla, ale neodpověděla jednoznačné ano)

- aktualizaci seznamu zvláště chráněných druhů tak, aby odpovídal současným poznatkům a potřebám (SPOLU na tuto otázku neodpovědělo)
- vyhlášení nových národních parků nebo chráněných krajinných oblastí (SPD je proti), jedná se o Křivoklátsko a Soutok Moravy a Dyje
- zvýšení tempa energetických renovací budov, aby ČR plnila alespoň vlastní strategii renovace budov, navýšení objemu financí v Nové zelené úsporám (SPOLU na tuto otázku neodpovědělo)

5 stran podporuje dalších 9 ekologických řešení. Celkově podpora převažuje ve 28 z 30 otázek. Strany většinově (5 z 6, které odpověděly) odmítají podpořit výkup elektřiny z nových jaderných reaktorů za předem garantovanou cenu po 30 až 60 let jejich provozu. Odpověděly tak i strany zastoupené ve Sněmovně (SPD a ČSSD), které podpořily zákon (Lex Dukovany), který garanci ceny zajišťuje.

V případě otázky „Podpoříte postupný odklon české energetiky od spalování uhlí s ukončením v roce 2030 a přijetí legislativy, která to zajistí?“ odpověděly kladně 3 strany (Piráti, ČSSD a Zelení), za kladnou (ve smyslu rychlejší odklon od uhlí, tak jak se o něm vede aktuální debata v ČR) lze považovat i odpověď STAN, které uvádí rok 2033. SPOLU na otázku neodpovědělo, ale již 2 z lídrů (Markéta Pekarová Adamová a Marian Jurečka) deklarovali veřejně podporu celé koalice SPOLU konci uhlí v roce 2030. SPD a Přísaha preferují rok 2038.

V jednom případě (zvýšení energetické daně z fosilních paliv tak, aby zpoplatnění jejich spalování v domácích kotlích či domovních kotelnách a dalších menších zdrojích odpovídalo zpoplatnění jejich spalování v teplárnách, které je zpoplatněné skrze emisní povolenky) panuje silná shoda stran a odmítnutí ekologického opatření. Pro jsou Zelení a nerozhodnutí Piráti, ostatní proti. Převahu proti má také otázka odmítnutí financovat spalovny komunálního odpadu z EU fondů (pro odmítnutí je jen Přísaha a Piráti jsou nerozhodnutí).

Více informací

Jiří Koželouh

vedoucí programu Klima,
energetika a odpady Hnutí DUHA,

tel.: 723 559 495

e-mail: jiri.kozelouh@hnutiduha.cz

Daniel Vondrouš

ředitel Zeleného kruhu

tel.: 724 215 068

e-mail: daniel.vondrous@zelenykruh.cz

